

**Άρθρο προέδρου Ε.Β.Ε.Π., Βασιίλη Κορκίδη, στην Εύη Παπαδοσηφάκη
αποκλειστικά για το ΑΠΕ-ΜΠΕ**

«Οι τρεις λόγοι των ακριβών τιμών στα τρόφιμα»

Το παράδοξο των υψηλών τιμών στα τρόφιμα, είναι πως ενώ το κόστος παραγωγής τους, υποχωρεί παγκοσμίως εδώ και ένα χρόνο, εντούτοις οι τιμές στο ράφι αυξάνονται. Οι αλληπάλληλες κρίσεις στη παγκόσμια οικονομία έχουν προκαλέσει στρεβλώσεις και ανατροπές, δημιουργώντας ανατρεπτικά χαρακτηριστικά που δύσκολα εξηγούνται με όσα γνωρίζουμε μέχρι σήμερα. Το μόνο σίγουρο είναι ότι ενώ στα τρόφιμα συνεχίζουν να έρχονται από παντού ανατιμήσεις και αφού δεν μειώθηκαν με τις τιμές των καυσίμων σε χαμηλά επίπεδα, δεν προβλέπεται να συμβεί σύντομα. Η όποια διόρθωση για τις υψηλές τιμές των τροφίμων, εγχώριων και εισαγόμενων, υποδηλώνει την ανάγκη για περαιτέρω βελτίωση της διάρθρωσης της παραγωγής, αλλά και της ανταγωνιστικότητας μισθών και τιμών.

Οι τιμές των τροφίμων στην Ελλάδα και όλες τις 27 χώρες της ΕΕ διατηρούνται στα ύψη και καταγράφουν μηνιαίως μεγαλύτερες αυξήσεις από τις τιμές των άλλων ομάδων προϊόντων, συμβάλλοντας περισσότερο στον ευρωπαϊκό πληθωρισμό. Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία της Eurostat, η μείωση του πληθωρισμού στην Ελλάδα τον Μάρτιο στο 5,4% σε ετήσια βάση, από 6,5% τον Φεβρουάριο οφείλεται στη μείωση των τιμών ενέργειας κατά 14,7%, ενώ αντίθετα οι τιμές των τροφίμων, του αλκοόλ και του καπνού συνέχισαν να αυξάνονται με διψήφιο ποσοστό 11,8% έναντι αύξησης 12,2% τον Φεβρουάριο. Αντίστοιχα στις χώρες της ευρωζώνης, ο πληθωρισμός μειώθηκε στο 6,9% από 8,5%, με την αποκλιμάκωση να οφείλεται επίσης στις τιμές ενέργειας, οι οποίες μειώθηκαν 0,9% έναντι αύξησης 13,7% τον Φεβρουάριο, ενώ οι τιμές στα τρόφιμα, αλκοόλ και καπνό συνέχισαν να αυξάνονται και μάλιστα με ταχύτερο ρυθμό 15,4% έναντι 15% τον Φεβρουάριο.

Την ίδια χρονική συγκυρία, ο ΟΠΕΚ ανησυχώντας από τη συνεχιζόμενη πτώση των τιμών του πετρελαίου, σε σχέση με την περσινή χρονιά που το πετρέλαιο ήταν πολύ φθηνότερο για τις βιομηχανικές χώρες, αποφάσισε τη μείωση της παραγωγής πετρελαίου προκαλώντας άνοδο των τιμών των καυσίμων και διασπορά ανατιμητικών τάσεων σε ολόκληρη την αγορά. Αναλυτές εκτιμούν πως η μείωση θα οδηγήσει την τιμή του βαρελιού κοντά στα 100 δολάρια με τα σενάρια για τις επιπτώσεις στον πληθωρισμό και τα επιτόκια να διατηρούν την ανιούσα. Επί της ουσίας ο μεγαλύτερος κίνδυνος είναι η είσοδος σε ένα σπιράλ χωρίς τέλος όπου η ανατροφοδότηση του πληθωρισμού, μέσω των καυσίμων και ενώ υπάρχει ήδη υψηλός πληθωρισμός των τροφίμων, θα οδηγήσει πιθανότατα σε πιο επιθετικές αυξήσεις επιτοκίων για την ανάσχεσή του.

Για την Ελλάδα οι εξελίξεις στο πετρελαϊκό έρχονται σε μια χρονική συγκυρία κατά την οποία ο πληθωρισμός τον Μάρτιο, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, ακολουθεί πτωτική πορεία με τις τιμές των καυσίμων επί της ουσίας να έχουν συμβάλει στην απορρόφηση πληθωριστικών πιέσεων που όμως συνεχίζουν στα τρόφιμα. Ο κίνδυνος από την εκτόξευση του βαρελιού είναι διπλός, καθώς, αφενός η αύξηση στις τιμές της βενζίνης και του πετρελαίου στην αντλία θα οδηγήσει πιθανότατα σε αύξηση του κόστους διακίνησης των προϊόντων και πρώτων υλών και, αφετέρου θα αλλάξει τα δεδομένα και στην τιμή της ενέργειας. Τα νέα δεδομένα αυξάνουν λοιπόν τις ανησυχίες στο οικονομικό πεδίο. Το ενδεχόμενο να διαταραχθεί περαιτέρω το ισοζύγιο προσφοράς και ζήτησης στα επισιτιστικά καταναλωτικά προϊόντα είναι ορατό και οι επιπτώσεις από το σπιράλ που δημιουργούν οι τιμές των καυσίμων, καθιστά αδύνατο προς ώρας να προσδιοριστεί η διάρκεια του υψηλού δείκτη τιμών καταναλωτή των τροφίμων σε Ελλάδα και Ευρώπη.

Η ανοδική πορεία των λιανικών τιμών των τροφίμων στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη έχει διάφορες εξηγήσεις. Κατ' αρχήν, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, οι διεθνείς τιμές αύξησαν κατά έξι ποσοστιαίες μονάδες τις λιανικές τιμές των τροφίμων το 2022, εξηγώντας ένα μεγάλο μέρος των αυξήσεων. Δεύτερον, υπάρχει σημαντική χρονική καθυστέρηση όσον αφορά το πέρασμα των αυξήσεων ή μειώσεων των διεθνών τιμών λιανικής, η οποία εκτιμάται από 6 έως 12 μήνες. Τρίτον, οι εγχώριες τιμές επηρεάζονται σε σημαντικό βαθμό από τη φύση της παραγωγής των αγροτικών προϊόντων. Είναι χαρακτηριστική η μελέτη του ΔΝΤ για τις τιμές των λιπασμάτων που δείχνει ότι κάθε μεταβολή στις τιμές τους επηρεάζει άμεσα τις διεθνείς τιμές των σιτηρών και άλλων βασικών αγαθών σε ετήσια βάση. Το πανευρωπαϊκό παράδοξο της αύξησης και διατήρησης των υψηλών τιμών στο κλάδο των τροφίμων αναμένεται να μας ταλαιπωρήσει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο Ρώσο-Ουκρανικός πόλεμος, στην αυλή της Ευρώπης.